

Bilme Hakkınız

İskoçya'da bilgi özgürlüğü kanunu rehberi

Önsöz

Bu broşür 2002 Tarihli Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu ve 2004 Tarihli Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamnamesi'ne göre bilgilenme haklarınız için pratik bir rehberdir. Bunlar, İskoçya kamu dairelerinde ya da onlar için hizmetler sunan başka kurumlardaki bilgileri görmenize hak kazandıran hukukî haklardır.

Bütün yapmanız gereken bilgiyi istemektir. Neden ya da ne için almak istediğinizi söylemek zorunda değilsiniz. Hatta yeni kanunlardan bile bahsetmek zorunda değilsiniz. Artık her İskoç kamu dairesi aldığı bütün bilgi taleplerini yanıtlamalıdır. Hatta size talep etmenizi tavsiye etme ve talep etmekte yardımcı olma görevleri bile olup, bilgiyi 20 iş günü içinde sunmalıdırlar.

Bazı bilgi türleri yine de iyi nedenlerden dolayı verilmeyebilir, fakat o nedenlerin size bildirilmeleri gerekir. Katılmazsanız, bağımsız İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz etme hakkınız vardır. Komisyoner kamu dairesinin bilgiyi size vermesi gerektiğine karar verirse, kendi tatbik edici yetkilerini kullanarak bunun gerçekleşmesini sağlayabilir.

İnsanlar hergün bilgiye erişim haklarını kullanırlar. Kendilerini ilgilendiren planlarla ilgili kamu dairelerine soru sorar ve kamu parasının nasıl harcadığını öğrenirler. Kamu dairelerimiz, hükümetimiz de dahil olmal üzere, hizmet ettikleri bütün insanlara karşı açık ve hesap verir olacaklarsa, bilgiye erişim özgürlüğü hepimiz için zaruridir.

Sizin de görmek istediğiniz bilgiyi alabilmeniz için haklarınızı bilmenizi istiyoruz. Bu rehber İskoçya'daki kanuna göre haklarınızı izah etmektedir. Bu kısa broşürde kanunu tam olarak açıklayamayız, fakat ihtiyaç duyacağınız bilgiyi sunmuş olduğumuzu umuyoruz. Rehber, bütün sorularınızı cevaplayamıyorsa, lütfen İskoçya Bilgi Komisyoneri'yle ilişki kurun - bu

rehberin sonunda (sayfa 40) *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* kısmına bakın.

Bu broşürün hazırlanmasında Derek Manson-Smith'in katkısı için teşekkür ediyoruz.

Martyn Evans

Direktör, İskoçya Tüketici Konseyi

Kevin Dunion

İskoçya Bilgi Komisyoneri

İçindekiler

Giriş.....	1
Ne tür bilgiyi görmek hakkım vardır?	3
Hangi kurumlardan bilgi isteyebilirim?.....	5
Yayın projeleri - nedirler ve bana nasıl yardım edebilirler?.....	8
Bilgiyi hangi yollarla sorarım?.....	10
Bilgiyi almanın bana masrafı ne olur?	16
Göremeyebileceğim bilgiler var mıdır?.....	20
Cevaptan memnun değilsem ne olur?.....	22
Talebimi tekrar bakılmasından memnun değilsem ne olur?	25
İskoçya Bilgi Komisyonu'nun kararından memnun değilsem ne olur?	29
Çevre Bilgisini görmek hakkım?	29
Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?	37

Giriş

Haklarım nelerdir ve onları ne için kullanırım?

İskoçya kamu dairelerindeki bilgileri görmenize hak kazandıran hukukî haklarınız vardır. 2002 Tarihli Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu ve 2004 Tarihli Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamnamesi size geniş yelpazede kamu kurumlarından bilgi isteme ve bilgi verilme hakkı vermektedir. Bu kurumlara “İskoçya kamu daireleri” denir – *Hangi kurumlardan bilgi isteyebilirim?* bölümüne bakınız.

Haklarınızı kullanarak örneğin aşağıdakileri sorabilirsiniz:

- yerel hizmetleri etkileyen kararların neden verildiklerini, yörenizdeki hastanede bazı hizmetleri durdurma kararı ya da yörenizdeki ilkokulları birleştirmek kararı gibi;
- kamu daireleri, sağlık ya da konut gibi hizmetlerin bekleme listelerinde kimin öncelik alacağına nasıl karar verirler.

Ya da aşağıdakileri öğrenmek isteyebilirsiniz:

- bir İskoçya kamu dairesine bir hizmet tedarik eden özel bir şirketin kontratı, park kontrolü hizmeti gibi. Bu, hizmeti sunmak için aldıkları ücret veya koşullarını içerebilir;
- kararlar alınmadan önce yapılan veya göz önünde tutulan araştırmalar, örneğin aşı veya ilaçların güvenliğiyle ilgili.

Ne tür bilgiyi görmeye hakkım var? bölümünde başka örnekler verilmektedir.

Ya kendimle ilgili bilgileri görmek istersem?

1998 tarihli Veri Koruma Kanunu size kendinizle ilgili bilgileri görme hakkı verir. *Hakkımdaki kayıtlar nelerdir? Kişisel bilgiye erişme haklarınızla ilgili pratik bir rehber*'de bu hakları nasıl kullanacağınızla ilgili bir rehberlik bulabilirsiniz – bir nüshasını nasıl elde edebileceğinizle ilgili detaylı bilgi için *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim* bölümüne bakın?

Göremeyebileceğim bilgiler var mıdır?

Bazı bilgilere erişim sınırlıdır – bu, bu rehberde izah edilmektedir.

Kamu dairesi istediğiniz bilgiyi vermeyi reddederse, İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz edebilirsiniz. Eğer o, kamu dairesinin bilgiyi size vermesi gerektiğini düşünürse, haklarınızı Kanun'a göre tatbik ettirecek geniş yelpazede yetkileri var. (*Cevaptan memnun olmazsam ne olur?* bölümüne bakın)

Kamu dairelerinin tuttuğu bilgileri görmek için özel talepte bulunmam gerekiyor mu?

Hayır – İskoçya kamu daireleri halen bazı bilgileri yayın projeleri kanalıyla sunmaktadır. Yayın projeleri sizin özel bir bilgi özgürlüğü talebinde bulunmadan kamu kuruluşu tarafından yayınlanan bilgiyi bulmanızı kolaylaştıracak şekilde tasarlanmıştır –*Yayın projeleri – nedirler ve bana nasıl yardım edebilirler'e* bakın?

Ne tür bilgiyi görmeye hakim var?

Bir İskoçya kamu kuruluşundan her türden kayıtlı bilgiyi ne kadar eski olursa olsun, görmek isteyebilirsiniz.

- kağıt,
- e-mailler dahil bilgisayar dosyaları,
- video,
- mikrofiş buna dahildir.

Hangi kurumların İskoçya kamu kuruluşu olduğunu öğrenmek için, *Hangi kurumlardan bilgi isteyebilirim?* bölümüne bakın.

İsteyebileceğiniz bilgilerin bazı örnekleri bu rehberin girişinde verilmektedir. Başka örnekler şunlar olabilir:

- belirli bir hizmetle ilgili şikayet sayısı, örneğin cadde temizliği veya çöp toplanması, ve sonuç olarak işlemde bulunulup bulunulmadığı.
- kamu kurumu politikalarının iyi işleyip işlemediğini gösteren bilgiler – örneğin, bir toplum polisliği inisiyatifi yörede suç oranını düşürüyor mu?
- bir kontratın bedeline değip değmediğini gösterecek bilgiler – örneğin, ilişki kurulan kurumlara hastane temizliği veya yemek hizmetlerini sunmak için hangi standartlar üzerinde anlaşılmıştır?

Halen yayınlanmış veya her bir kamu kurumunda tedarik edilmeye hazır durumdaki bilgiler **yayın projesinde** açıklanmaktadır. Yayın projeleri ve onlardan nasıl yararlanabileceğiniz hakkında *Yayın projeleri – nedirler ve bana nasıl yardım edebilirler?* bölümünde daha fazla bilgi vardır.

Çevre Bilgisi

Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu, Çevre Bilgisi'ne uygulanmaz, fakat 2004 Tarihli Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamnamesi size çok benzer haklar vermektedir.

Çevre Bilgisi görme haklarım? bölümünde daha fazla bilgi bulabilirsiniz. Fakat neleri içerebileceğine dair bazı örnekler şunlardır:

- Genetik olarak değiştirilmiş mahsul denemeleri.
- Plajların temizliği.
- Mobil telefon direklerinin (mast) yeri.
- Arazi doldurma yerleri planları.
- Çevre sağlığı memurlarının gıda yerleriyle ilgili yaptıkları işlemler veya tuttıkları bilgiler.
- Kamu binalarında kullanılan temizlik ürünleri dahil kimyasal maddeler.

Çevre Bilgisi düzenlemeleri, Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'ndan daha geniş yelpazede kurumlara tatbik edilmekte olup, Kanun'a ve düzenlemelere göre bilgiyi nasıl elde edeceğiniz konusunda bazı pratik farklılıklar vardır. Bu farklılıklar *Çevre Bilgisi görmek haklarım?* bölümünde izah edilmektedir?

Hangi kurumlardan bilgi isteyebilirim?

Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'na göre, aşağıdaki İskoçya kamu kurumları veya makamlardan herhangi birinden bilgi alma hakkınız vardır:

- İskoçya Hükümeti'ne bağlı bütün departmanların ve onun kurumlarının yönetiminde olan İskoçya Bakanları;
- İskoçya Parlamentosu.
- İskoç Yönetimi'ndeki sağlık ve dış sağlığı baş memurları; polis teşkilatı baş müfettişleri, cezaevleri, itfaiye hizmetleri ve okullar; kira memurları ve sosyal çalışma müfettişleri dahil bakanlık dışı makamlar.
- Belediyeler, değerlendirmeciler, itfaiye hizmetleri, lisans idare heyetleri ve Strathclyde Yolcu Ulaşım Kurumu dahil yerel yönetim.
- Ulusal Sağlık Hizmeti, ki NHS idare heyetleri, toplum sağlığı ortaklıkları, hastaneler, GP'ler (aile doktorları), dış doktorları, eczacılar, optisyenler ve diğer sağlık profesyonellerini içermektedir.
- Üniversite ve kolejler gibi eğitim kurumları.
- Polis.
- Yukarıdaki kategorilere dahil edilmeyen 50'den fazla İskoç kamu dairesini içeren diğer kamu daireleri. İskoçya Sanat Konseyi'nden İskoçya Su Endüstrisi Komisyonu'na kadar bir yelpaze oluştururlar.
- Bir veya daha fazla kamu dairesinin sahip olduğu şirketler. Bunlara örneğin yeni ekonomik ve ulaşım inisiyatiflerini araştırmak üzere yerel yönetimler tarafından kurulan şirketler ve araştırmalarının ürünlerini ticarî olarak geliştirmek için üniversiteler tarafından kurulan şirketler dahildir.

İskoç kamu dairelerinin listesi yeni daireler eklendikçe veya mevcutların isimleri değiştikçe zamanla değişecektir. Bir listesi İskoçya Bilgi Komisyonu'nun websitesinde bulunabilir www.itspublicknowledge.info, ya da İskoçya Bilgi Komisyonu'nun dairesiyle temas kurabilirsiniz – *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakın.

Ya kamu hizmetleri sunan diğer kurumlar?

Normalde bir İskoç kamu dairesinin sorumluluğu olan kamu hizmetlerini yürüttükleri zaman, diğer kurumlara da İskoç kamu daireleri muamelesi yapılabilir, örneğin park kontrolü hizmeti veya leisure (boş zaman) hizmeti. Bu tür kurumlar kanun hükmüne getirilmeden önce, İskoçya Parlamentosu'nun onaylaması gerekmektedir, o zaman onlardan bilgi isteme hakkınız olur. Kamu doğasında önemli projelere katıldıkları zaman, özel şirketler de dahil olabilirler, örneğin bir özel finansman inisiyatifiyle ya da bir kamu-özel ortaklığı kontratı. Şirketin sadece kamu çalışmasıyla ilgili kısmı kapsanacaktır, başka işletme alanları değil.

Ya İskoçya dışındaki kurumlar?

Aynı zamanda Birleşik Krallık kamu dairelerinin tuttuğu bilgiler için de ayrı BK kanunlarına göre genel bir hakkınız vardır. Bu kamu daireleri hükümet departmanları ve BK Parlamentosu'nca ilgilenilen konulardan sorumlu kurumları içerirler, örneğin:

- BK dış politikası
- BK savunma ve ulusal güvenlik
- muhacerat ve vatandaşlık
- enerji: elektrik, kömür, gaz ve nükleer enerji
- ticaret ve sanayi, tüketici koruması dahil
- sosyal güvenlik, iş ve emekli maaşları dahil
- ekonomik ve malî sistem, Vergi Dairesi dahil.

Bu rehber, BK kamu daireleri tarafından tutulan haklarınızı kapsamaz. Çoğu durumda onların tuttuğu bilgiler için haklar Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'nun sağladıklarına benzerdirler, fakat bazı farklılıklar da olabilir, örneğin ücret uygulama şekillerinde veya kamu dairelerinin talebinize cevap vermek için kullanabilecekleri zamanda. BK kamu dairelerinden bilgi almakla ilgili bilgi ve danışma için, Birleşik Krallık Bilgi Komisyoneri ile ilişki kurun – *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakınız.

Sırf İskoç ya da BK kamu dairesiyle mi muamele ettiğinizden emin olmadığınız için vazgeçmeyin – İskoç kamu kurumu da olsa, BK kamu kurumu da olsa, istediğiniz bilgiyi almak için genel bir hakkınız vardır.

Yayın projeleri - nedirler ve bana nasıl yardım edebilirler?

Bütün İskoç kamu daireleri bir yayın projesi oluşturdu, bu, aşağıdakileri göstermektedir:

- halen tedarik ettikleri veya tedarik etmeye niyetli oldukları bilgiler
- bilgileri bulabileceğiniz yerler
- ücretsiz mi yoksa bir ücret karşılığı mı olduğu.

Eğer bir dairenin yayın projesi kendi web sitesinde bulunuyorsa, sitenin indirebileceğiniz veya çevirim içi okuyabileceğiniz dökümanların nüshaları için linkler sağladığını görebilirsiniz. İskoç kamu daireleri ve onların web site adreslerinin bir listesi İskoçya Bilgi Komisyonu'nun web sitesinde bulunmaktadır: www.itspublicknowledge.info.

Yayın projesi genellikle aşağıdakilere benzer bilgileri içerecektir:

- yönetim veya idare heyeti toplantısı zabıtları
- dairenin yıllık bütçesi
- kamu dairesinin sunduğu hizmetlerle ilgili bilgiler.

Başka bilgiler de dahil olabilir: örneğin bir yerel yönetim yayın projesi eğitim hizmetleri, konut hizmetleri ve sosyal hizmetler gibi bilgi sınıflandırmalarını gösterebilir. Konut hizmetleri sınıfı, konut tahsisi ve antisosyal davranış politikalarıyla ilgili bilgileri içerebilir.

Bir yayın projesi aynı zamanda bilgi talepleriyle ilgilenecek personelle ilişki bilgilerini de içerecek ve size nasıl talep edileceğini söyleyecektir. Bilginin yayın projesine dahil olup olmadığından emin değilseniz, bu personelden yardım isteyebilirsiniz. Yayın projesinin dairenin web sitesinde bulunması ya da istek üzerine sunulması gerekir. İskoç kamu dairelerinin tam sahibi olduğu şirketlerin kendi yayın projelerini oluşturmaları gerekir.

Ya bana gereken bilgi yayın projesinde yoksa?

Size gereken bilgi dairenin yayın projesinde yoksa, yine de bir sonraki bölümde açıklanılan adımları izleyerek sunulmasını isteyebilirsiniz.

Bilgiyi nasıl isterim?

İskoçaya'da ya da dünyanın neresinde otursanız da bir İskoç kamu dairesinin tuttuğu bilgileri isteyebilirsiniz.

- Talebinizi yazılı olarak ya da ileride kullanılmak üzere tutulabilecek e-mail, faks, ses veya görüntü kaseti gibi herhangi bir şekilde iletmeniz. Kurumun cevap verebilmesi için bir ad ve adres vermelisiniz.
- Bilgi özgürlüğü haklarınızı kullandığınızı söylemek ya da istemek için herhangi bir neden göstermek zorunda değilsiniz.
- Bir resepsiyon görevlisinden bir üst düzey memura kadar herhangi bir kimseden bilgi isteyebilirsiniz.
- Dairenin bilgiyi saptayabilmesi için yeterince bilgi vermezseniz, ya da talebiniz anlaşılır olmazsa, daire sizden daha fazla bilgi vermenizi isteyebilir. Bu, bilgiyi ne için istediğinizi de içerebilir. Ancak, daireye onu neden istediğinizi söylemek zorunda değilsiniz ve eğer neden belirtmemeyi seçerseniz, farklı muameleye tabi tutulmamanız gerekir.

Ya tam olarak hangi bilgiyi görmek istediğimden emin değilsem?

Kamu dairesi aradığınız bilgiyi daha anlaşılır şekilde ve daha detaylı olarak tarif etmenize yardım etmelidir. Personel, daireden alınabilecek bazı farklı bilgi çeşitlerini tarif etmek suretiyle size yardımcı olabilir, bu şekilde aradığınız şeyi verebilir. Eğer dairede aradığınız bilgi yoksa, personel başka hangi dairenin tedarik edebileceğini size söyleyebilir.

Aynı zamanda kamu dairesinin halen tedarik ettikleri bilgilerin yelpazesini gösterecek yayın projesine bakmak da sizin için yararlı olabilir. Daha fazla

bilgi için, *Yayın projeleri – nedirler ve bana nasıl yardım edebilirler?* bölümüne bakınız.

Bilgi talep etmek için yardıma ihtiyacım olursa?

Talep etmekte güçlük çekiyorsanız, daire size yardım etmekle yükümlüdür, örneğin istediğiniz bilgiyi yazılı olarak tarif ederek. Engelli iseniz ya da tam olarak neyi aradığınızı söylemekte güçlük çekiyorsanız, bu özellikle öyledir. Personel talebinizi telefonla not etmeyi ve teyit etmeniz için notu daha sonra pullu, adresli dönüş zarfıyla size göndermeyi önerebilir. Aynı zamanda talebinizi telefonla veya tezgahda teybe kaydetmeyi ya da kendizin talebinizi kaydedip göndermenizi de önerebilirler. Daha sonra, kaydedilmiş talebiniz size yardım edebilecek ya da sizin adınıza talebi yapabilecek bir kişiye veya kuruma gönderilebilir.

Ya belirli bir formatta bilgiye ihtiyacım varsa?

İhtiyacınız olan danışma ve yardımın size verilmesi gerekir. Makul olduğu kadarıyla, daire bilgiyi tercih ettiğiniz formatta sunmalı (örneğin, bilginin bir özeti veya ses kaseti versiyonu) ya da görmenize fırsat vermeli.

Neyin makul olduğuna karar verirken, engelli iseniz dairenin size ayrımcılık uygulamaması gerekir. (Bu konuda daha fazla bilgi için, Engellilik Hakları Komisyonu ile ilişki kurmalısınız –*Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakınız)

Bilgiyi İngilizce'den başka bir dilde almanız gerekiyorsa, daire genellikle o dilde sunmak zorunda değildir. Fakat daireye ve nerede oturduğunuza bağlı olmak suretiyle, daire bilgiyi sizin için tercüme etmeye karar verebilir.

Gençlerin bilgiyi görme hakları var mı?

Evet, 12 yaşında veya daha büyükseniz otomatik olarak aynı bilgi haklarına sahip olursunuz. 12 yaşından küçükseniz, yine de bilgiyi isteyebilirsiniz, fakat sizden yaptığınızı anladığınızı göstermeniz istenebilir.

Talebimi email ile yaparsam, posta adresimi vermem gerekir mi?

Hayır, dairenin cevap verebileceği bir email adresi yeterlidir.

İsimsiz bir talepte bulunabilir miyim?

Dairenin cevaplayabilmesi için talebinizde adınızı ve adresinizi vermelisiniz. Sahte bir isim kullanırsanız, Komisyoner ve mahkemeler haklarınızı tatbik edemeyebilirler.

Kamunun sahip olduğu bir şirketten bilgi almak

Bazı kamu daireleri kendi adlarına faaliyet yürütmeleri için şirketler kurarlar, yerel kalkınma projeleri veya ticarî faaliyetler gibi. Eğer istediğiniz bilgi tamamen bir veya daha fazla kamu dairesine ait bir şirketteyse, o zaman bilgiyi daireden ziyade şirketten istemelisiniz. Eğer özel bir şirketin bir kamu dairesiyle yaptığı bir kontrat ile sunduğu bir hizmetle ilgili bilgi istiyorsanız, o zaman ilgili kamu dairesinden istemelisiniz.

Bir talepte bulunduktan sonra ne olur?

Bilgi talep ettiğiniz zaman, daire mümkün olduğunca çabuk ve bütün durumlarda 20 iş günü içinde size sunmalı, ya da neden sunmayacağını size söylemeli.

Ne zaman 20 günden fazla beklemem gerekebilir?

Eğer İskoçya Hükümeti'nden artık kullanılmayan bilgi istemişseniz, İskoçya Kayıtlar Muhafaza Sorumlusu'na gönderilmiş olduğunu öğrenebilirsiniz. Öyleyse, cevabı 20 değil de 30 iş gününe kadar beklemeniz gerekir.

Bilgi taleplerinin çoğunluğu için 20 iş günü sınırı uygulanacaktır.

Ne tür cevap bekleyebilirim?

20 iş gününden sonra, normalde aşağıdakilerden birini almış olacaksınız:

- İstediğiniz bütün bilgiler, çoğu durumda ücretsiz.

- Bir ücret bildirimini, eğer bilgi için ücret alınıyorsa –*Bilgiyi almanın bana masrafı ne olabilir?* bölümüne bakınız.
- Ret – aşağıda *Talebim neden ret edilebilir?* bölümüne bakınız
- Cevap yok, buna ret muamelesi yapmalısınız – *Bilgi talebime verilen cevaptan memnun değilsem?* bölümüne bakınız
- Bilginin bir kısmı –*Göremeyebileceğim bilgiler var mı?* bölümüne bakınız

Postaya verilmiş mektupların varması için zaman tanınmalı mıyım?

Talebiniz mektupla gönderilmişse, mektubunuzun daireye varması için üç gün ve dairenin yanıtının size ulaşması için de üç gün tanınmalısınız. Talebinizin ilk iş günü alındıktan sonraki gündür.

Talebim neden ret edilebilir?

Bilgiler genellikle talep üzerine sunulabilmeli, fakat talebinizin ret olabileceği bazı durumlar vardır.

Kamu dairesi aşağıdaki durumlarda talebinizi ret edebilir:

- Bilgi, Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu kapsamına girmez – *Göremeyebileceğim bilgi var mı?* bölümüne bakınız.
- Daire o bilgiye sahip değildir. Eğer daire o bilgiye sahip değilse, böyle olduğunu hemen kendisinde bulunmadığını söyleyen bir bildirim göndererek size söylemeli. Eğer başka bir dairede olduğundan haberdar ise, size en iyi nasıl yardım edeceğini göz önünde tutmalı, belki diğer dairenin ilişki bilgilerini size vermek suretiyle. Böyle yapmadan önce talebinizin cevaplandırılmasında makul olmayan gecikme olmaması için önce diğer dairenin bilgiye sahip olduğunu teyit etmeli.
- Dairenin bilgiyi saptayıp bulmasına yetecek kadar bilgi sunmamışsınız. Böyle durumlarda, daire sizden daha fazla bilgi isteyebilir. Bu durumda,

azami 20 iş günü cevap süresi sizden o fazladan bilgiyi alınca başlar. Dairenin istediğiniz bilgiyi daha anlaşılır şekilde tarif etmeniz için size yardım etmesi gerekir.

- Bilgiyi sunmak daireye £600'dan fazla masraf çıkarır – *Bilgiyi almanın bana masrafı ne olur?* bölümüne bakınız. Bu durumda, daire size £600 limiti dahilinde hangi bilgileri sunabileceğini söyleyebilir.
- Mahkeme talebinizin “kötü amaçlı” olduğunu düşünmektedir. Bu terim samimi bilgi taleplerinden ziyade, açıkça dairenin çalışmasını bozma niyetli talepleri tarif etmek için kullanılabilir. Halen o talebin aynısını yapmışsanız ve Komisyoner nezdindeki itiraz reddedilmişse, ya da makul olmayan nedenlerle daireye istediğiniz bilgiyi saptamayacak kadar bilgi vermeyi reddetmişseniz de bu uygulanabilir. Ancak, bir devlet dairesi sırf siz veya talebiniz onlara sıkıcı veya rahatsız edici geldiği için onun kötü amaçlı olduğuna karar veremez.
- Halen size verilmiş ya da dairenin halen size vermeyi reddetmiş olduğu bilgiyi talepleriniz arasında makul bir süre geçmeden istemiş bulunuyorsunuz. (Buna “tekrarlı talep” denir.) İlk istemenizden bu yana bilgi değişmişse, bu ret olmamalı.
- Talebiniz başkaları tarafından istenmiş aynı bilgiler içindir, veya taleplerin organize bir kampanyanın bir parçası olduğu görünmektedir, ya da isteyen herkese bilgiyi sunmak daireye £600'dan fazla masraf çıkaracaktır – *Bilgiyi almanın bana masrafı ne olur?* bölümüne bakınız. Bir daire bu nedenlerden dolayı talebinizi ret etse de, bilgiyi yayınlamayı ve bu şekilde onu kendi yayın projesi kanalıyla ya da web sitesine koyarak veya iki şekilde de kamuya açmayı düşünmeli.
- Bilgiyi dairenin makul bir şekilde sunamayacağı bir formatta verilmesini istemişsiniz. Ancak, engelliyseniz, olağanüstü ve aşırı durumlar hariç, daire onu tercih ettiğiniz formatta sunabilir.

Eğer daire talebinizi veya talebinizin bir kısmını yukarıdaki herhangi bir nedenden dolayı reddetmeye karar verirse, onun size cevabı:

- talebinizi aldıktan sonraki 20 iş günü içinde yazılı olarak verilmeli
- ret etmenin nedenlerini açıkça belirtmeli (hukukî nedenler de dahil)
- bu karara karşı nasıl itiraz edeceğinizi size söylemeli.

Daha fazla bilgi için *Cevaptan memnun değilsem?* bölümüne bakınız.

Bilgiyi almanın bana masrafı ne olabilir?

Taleplerin çoğuyla ücretsiz ilgilenilmesi gerekir; ücret alındığı durumlarda da, muhtemelen az bir şey olur. Eğer engelliyseniz ve ondan dolayı bilgiyi belirli bir formatta istiyorsanız, bir daire onu o formatta sunmak için ödemesi gerektiği herhangi bir fazladan masrafı size ödettiremez.

Bir yayın projesi dahilindeki bilgiler

Bir yayın projesi dahilindeki bilgilerin çoğu ücretsiz veya az bir ücretle tedarik edilir. Bir ücreti varsa, proje ücretlerin detaylarını göstermelidir.

Bazı bilgileri vermenin ücreti, örneğin doğum, evlilik ve ölüm sertifikaları, başka kanunlarla tayin edilebilir.

Başka bilgi talepleri

Dairenin yayın projesi dahilinde olmayan bilgileri isterseniz, çoğu durumda bilgi için ücret ödemeniz gerekmeyecek.

Bir daire bilgiyi bulmak ve size vermek için yapılan masrafların ilk £100'unu sizden alamaz. Dolayısıyla, bilgiyi vermenin daireye masrafı £100 ya da daha azsa, onu ücretsiz alacaksınız.

En fazla ne kadar ödemem gerekir?

- Eğer daireye maliyeti £100'den fazla fakat £600 veya daha az ise, daire sizden bilgiyi tedarik etme masrafının %10'unu isteyebilir, fakat ilk £100 her zaman ücretsiz olur. Yani çoğu durumda sizden en fazla £50 ücret alabilir (bu, daireye maliyetinin £600 olduğu durumda olur).

Örneğin, daireye masrafı £200 ise, sizden sadece £10 (%10 x (£200 - £100)) alabilir.

Eğer daireye masrafı £600 ise, sizden £50 alabilir. (10% x (£600 - £100)).

- Eğer daireye toplam masrafı £600'den fazlaysa, daire talebinizi reddedebilir. Ancak eğer talebinizle ilgilenmeye karar verirse, daire bu £600'lük limitin üzerindeki masrafların tümünü sizden alabilir (örneğin personel zamanı için saat başına £15, artı makul fotokopi masrafları). Daire size taleplerinizde değişiklikler yaparak, masrafları nasıl düşürebileceğinizi söyleyebilmelidir.

Daire bilgiyi tedarik etmek için ücret alınıp alınmayacağını size söylemeli, ve talebinizden sonraki 20 iş günü içinde size "ücret bildirimi" gönderecektir (bundan sonraki bölüme bakın). Ücret bildirimini göndermek ile ödemenizi almak arasında geçen süre dairenin bilgiyi sunması gerektiği 20 iş gününe katılmaz. Örneğin, talebinizi aldıktan 10 gün sonra size ücret bildirimini gönderirse, ödemenizi aldıktan sonra dairenin talebinize cevap vermek için 10 günü kalır.

Ücret bildirimini nedir?

Bu, tahmini ücreti ve nasıl hesaplanmış olduğunu gösteren bir bildirimdir. Aynı zamanda size ücretle ilgili nasıl şikayet edebileceğinizi veya ona itiraz edebileceğinizi de söyler.

Ücreti hesaplarken, daire sizden aşağıdakiler için ücret isteyebilir:

- bilgiyi bulmak ve toplamak için kullanılan personel zamanı, saat başı azami £15'e kadar
- bilginin bir nüshasını istiyorsanız fotokopi çekmek veya başka bir formatta sunmak için makul masraflar.

Örneğin, bir daire normal olarak sayfa başına 10p fotokopi ücreti alıyorsa, ondan fazla ücret istemek makul olmaz; ya da eğer onu CD'de veriyorsa, sizden sadece CD'yi satın alma masrafını ücret olarak isteyebilir.

Bir daire bilgiye sahip olup olmadığına veya muafiyetlerin olup olmadığına karar vermek için kullanılan personel zamanı veya başka masraflar için sizden ücret isteyemez.

Gerçek masraf ücret bildiriminde tahmin edilenden fazla çıkarsa, daire ücreti arttıramaz. Masraf tahmin edilenden az çıkarsa, fazladan ödemiş olduğunuz bütün miktarları geri ödemeyi düşünmeli.

Ücret bildirimini aldığınız zaman, bilgi için ücret ödemek isteyip istememek size bağlı. Dairenin bilgiyi sunması için önce ona ödeme yapmanız gerekecektir. Ücreti ödememeye karar verirsiniz, o zaman daire size bilgi göndermek zorunda değildir.

Ücreti ödemeye karar verirsiniz, bunu ücret bildiriminden sonraki üç ay içinde yapmalısınız, aksi takdirde daire talebinizle ilgilenmek zorunda değildir.

Ücret bildiriminden memnun değilseniz, daireden bilgi için sizden almak istediği ücretle ilgili kararını tekrar gözden geçirmesini isteyebilirsiniz. Ücret bildirimi size bildirime nasıl itiraz edeceğinizi söyleyecektir.

Göremeyebileceğim bilgi var mıdır?

İskoçya kamu dairelerinde kayıtlı bütün bilgileri görmek için genel bir hakkınız vardır. Sadece belirli durumlarda, Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu kapsamında olmadığı için, bilgi size verilmeyebilir.

Eğer daire bilgiyi size vermemeye karar verirse, bilginin neden sizin onu görme genel hakkınızın kapsamına girmediğini düşündüğünü gerekçelendirmeli. Sırf bilginin kapsanmadığını düşündüğünüz için başvurmadan vazgeçmemelisiniz. Bilgi, Kanun'daki muafiyetlerden birine dahil olsa bile, yine de kamu dairesi tümü veya bir kısmını almanıza izin vermek isteyebilir.

Bazı bilgi kategorileri tümüyle sizin erişim haklarınızın dışında bırakılmıştır – örneğin, mahkeme davalarınız için hazırlanan dökümanlar. Diğer bilgi kategorileri dairenin bilginin kamuya açılması durumunda daireye veya başka insanlara gerçek ve önemli zarar verileceğini kanıtlayabildiği belirli durumlarda muaf tutulabilir. (Daire size gönderdiği mektuplarda buna “**gerçeğe dayalı önyargı**” diyebilir.) Bu, ticarî değeri olan veya gizli tutulması gereken bilgi olabilir.

Ancak, bu muafiyetlerden birine giren bilgiyi sunup sunmamaya karar verirken, daire bilginin kamuya açılmasının “**kamu yararına**” olup olmayacağını göz önünde tutmalı. Yani kamuya yararı daireye veya etkilenen başka insanlara vereceği zarardan daha fazla olursa, dairenin bilgiyi açması gerekir. Ayrıca dairelerin genellikle bilgi kamuya açılırsa daireye veya başka insanlara hiç zarar verilmese bile vermemelerine izin verildiği bazı bilgi kategorileri de vardır. Bu, örneğin hükümet politikalarının geliştirilmesiyle ilgili bilgiyi kapsar. Ancak, bu kategorilerdeki bilgiler açıklanması kamu yararına olacaksa yine de açıklanabilir.

Bilgiyi sunmanın kamu yararına olup olmayacağına karar verirken, dairelerin aşağıdakileri hesaba katmaması gerekir:

- resmi görevlilerin mahcup olma ihtimali
- daireye duyulan güvenin kaybolma ihtimali
- ilgili insanların üst düzeyde olması, ya da
- sizin bilgiyi yanlış yorumlamanız riski.

Talebinizi ret ederse, dairenin size hangi muafiyetin uygulandığını düşündüğünü söylemesi gerekir. Muafiyet erişim haklarınızın tamamen dışında tutulmuş bir bilgi kategorisiyle ilgili olmadığı sürece, daire size neden bilgiyi sır olarak tutmanın onu açıklamaktan daha fazla kamu yararına olduğunu söylemesi gerekir. Bu kararın nedenlerini izah etmelidir.

Talebiniz açıklanabilir ve muaf tutulan bilgilerin bir kombinasyonuysa, daire mümkün olduğu yerde, muaf tutulmuş bilgiyi çıkarıp geri kalanını size vermelidir. Eğer bilgi çıkarılırsa, daire yine de onu çıkarmanın nedenlerini izah etmelidir.

Cevaptan memnun değilsem ne olur?

Bilgiyi talep ettiğiniz zaman, daire onu mümkün olduğu kadar çabuk sunmalıdır, fakat her halükarda 20 iş günü içinde (postadaki mektupların ulaşması için süre tanımayı unutmayın), ya da size neden sunmayacağını söyleyen bir bildirim göndermelidir.

Karşılık vermezse veya talebinizle ilgilenme şeklinden örneğin aşağıdaki şekillerde, memnun olmazsanız, daireden kararını tekrar gözden geçirmesini isteyebilirsiniz:

- size bilgiyi vermeyi reddederek
- tanınan sürede size cevap vermeyerek
- bilginin muaf tutulduğunu iddia ederek
- talepte bulunmanız için size danışma ve yardım sunmayarak
- sizden makul olmadığını düşündüğünüz bir ücret isteyerek.

Dairenin size gönderdiği herhangi bir bildirim onun tekrar gözden geçirme prosedürünün nasıl kullanılacağını size söylemelidir.

Daireden kararını tekrar gözden geçirmesini nasıl isteyebilirim?

Tekrar bakılması talebiniz yazılı ya da gelecekte kullanılmak üzere tutulabilir başka bir formatta olmalı, örneğin email veya ses ya da video kasetine kaydederek. Adınızı, bir yazışma adresi ve asıl talebinizle ilgili bütün bilgileri vermeli ve neden tekrar gözden geçirilmesini istediğinizi söylemelisiniz.

Tekrar gözden geçirme isteğiniz aşağıdakilerden sonraki 40 iş gününden geç olmamalıdır:

- talebinize cevap verme süresinin sonu (eğer daire talebinize cevap vermemişse), ya da
- dairenin cevap verdiği tarih, ya da
- dairenin size bir ücret bildirimini gönderdiği tarih, ya da
- dairein size bir ret bildirimini veya o bilgiye sahip olmadığını söyleyen bir bildirim gönderdiği tarih.

Tekrar gözden geçirme isteğiniz için geç kalmışsanız, daire yine de talebinizi kabul edebilir, fakat kabul etmek zorunda değildir.

Aldığınız cevaptan memnun değilseniz, ya da bir daire asıl talebinize yanıt vermemişse, İskoçya Bilgi Komisyonu Dairesi'ndeki personel tekrar gözden geçirme talebinde bulunmanızı size tavsiye edebilir. *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakınız.

Daire talebinize derhal ve yazılı olarak cevap vermeli, 20 iş gününden fazla zaman geçmemeli. (Daire kararını vermeden önceki herhangi bir zamanda tekrar gözden geçirme talebinizi geri alabilirsiniz. Bunu yazılı olarak yapmanız gerekir.)

Ne tür cevap bekleyebilirim:

- İsteddiğiniz bütün bilgiler – daire bunu size derhal göndermeli, fakat en geç tekrar gözden geçirme talebinizden sonraki 20 iş günü içinde.
- İsteddiğiniz bilgilerin bir kısmı, dairenin neden kalan kısmını vermediğini izah ederek.
- Daireden gelen ve yine de bilgiyi size vermemek niyetinde olduğunu teyit eden ve nedenini söyleyen bir bildirim. Bildirim, karardan mektup

değilseniz, sizin İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz etme hakkınız olduğunu söylemeli. *Talebime tekrar bakılmasından memnun değilsem?* bölümüne bakın.

- Tekrar gözden geçirmeyi talep etmenizin nedeni ücret bildiriminden memnun olmamanız ise, dairenin alınacak ücret düzeyiyle ilgili kararı.
- Daire asıl talebinize cevap vermediyse, size talebiniz üzerine verilen bir kararı veren bir bildirim.
- Daireden gelen ve esas talebinizi kötü niyetli ya da daha önce yaptığınız bir talebin çok benzeri olduğunu (iki talep arasında makul bir süre geçmemişse) gördüğü için onu tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini düşünmediğini belirten bir bildirim. Bu durumda, daire kararını tekrar gözden geçirmek zorunda değil, fakat gözden geçirmemesinin nedeninin o olduğunu size söylemelidir. Kötü niyetli veya tekrarlı talepler hakkında daha fazla bilgi *Nasıl bilgi isterim?* bölümü altındaki *Talebim neden ret edilebilir?* kısmında vardır?

Talebinize hiç cevap almazsanız, bunu bilgi vermeyi reddetmek olarak görmeniz gerekir.

Talebime tekrar bakılmasından memnun olmazsam?

Sonraki adım İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz etmektir. Aşağıdaki durumlarda İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz edebilirsiniz:

- bir dairenin tekrar gözden geçirmesinin sonucundan memnun değilseniz
- daire, talebinizin “kötü niyetli” veya “tekrarlı” olduğunu söylediği için kararını tekrar gözden geçirmeyi ret etmektedir. (Bunun ne anlama geldiğinin izahı için *Talebim neden reddedilebilir?* bölümüne bakın.)

Aşağıdakileri yapmamışsanız, Komisyoner harekete geçemez:

- daireden kararını tekrar gözden geçirmesini talep etmek ve cevap vermesi için ona 20 iş günü süre tanımak, ya da
- daireden bilgiyi size vermek için sizden istediği ücreti tekrar gözden geçirmesini istemek ve cevabı için 20 iş günü süre tanımak.

Daire 20 iş günü geçmeden cevap verirse, doğrudan Komisyoner'e gidebilirsiniz. İş günlerini hesaplarken, postadaki mektupların ulaşması için üç güne kadar süre tanımayı unutmayın.

İskoçya Bilgi Komisyoneri'nin rolü nedir?

İskoçya Bilgi Komisyoneri İskoçya parlamentosu'ndan, İskoçya Hükümeti'nden ve diğer İskoçya kamu dairelerinden bağımsızdır.

Komisyonerin görevleri aşağıdakileri içermektedir:

- insanlara İskoçya kamu daireleri tarafından tutulan bilgileri görme haklarıyla ilgili bilgi vermek
- kamu dairelerinin Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu ve Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamnamesi'ne uymasını sağlamak
- kamu dairelerini ellerindeki bilgilerin size açık olmasına yardım edecek prosedürler oluşturmaya ve bunlara uymaya teşvik etmek

- talep üzerine bilginin sunulmadığı durumlarda soruşturmalar yürütmek.

Komisyoner nezdinde nasıl itiraz ederim?

Komisyoner nezdinde itiraz etmek isterseniz, itirazınızı yazılı olarak ya da gelecekte kullanılacak, örneğin ses veya video kasetine kayıt gibi, başka bir formatta sunmanız gerekir. Adınızı, yazışmak için bir adres ve esas talebinizin detaylarını vermeli ve tekrar gözden geçirmenin sonucundan neden memnun olmadığınızı söylemelisiniz.

Mümkünse, itirazınızı desteklemek için Komisyoner'e daireyle mektuplaşmalarınızın veya başka yazışmalarınızın nüshalarını göndermelisiniz. Bunu yapmak zorunda değilsiniz, fakat davanızı hızlandırabilir.

Daireden tekrar gözden geçirme kararını aldıktan sonraki altı ay içinde Komisyoner nezdinde itiraz etmelisiniz. Eğer daire bir tekrar gözden geçirme yapmamışsa ya da tekrar gözden geçirmenin sonucunu size söylememişse, size cevap vermesi gerektiği son tarihten (kararını tekrar gözden geçirmesini istemişseniz, 20 iş günü) sonraki altı ay içinde itiraz etmelisiniz. İskoçya Bilgi Komisyoneri uygun görürse, altı aylık süre geçtikten sonra da itiraz etmenize izin verebilir.

Komisyoner nezdinde itiraz edersem ne olur?

Komisyoner şikayetinizi soruşturacaktır. Eğer dairenin Kanun'a uymadığına karar verirse, onlara dairenin alması gerektiği adımları belirleyen resmi bir bildirim gönderebilir, örneğin size istediğiniz bilginin tümünü veya bir kısmını vermek. Daire bu adımları atmazsa, Komisyoner Yüksek Mahkeme'ye dairenin bunu yapmadığını bildirebilir. O zaman mahkeme daireyi mahkeme kararına karşı çıkmış gibi soruşturabilir ve onunla uğraşabilir. Yani mahkeme daireye sınırsız bir para cezası verebilir.

Komisyoner nezdinde itiraz ederseniz, aşağıdaki durumlarda soruşturma yürütmek zorunda değildir:

- dairenin tekrar gözden geçirme prosedürünü tam olarak kullanmamışsanız
- esas talebinizin “ehemmiyetsiz” (ciddi bir bilgi talebi değil) veya kötü niyetli olduğunu düşünürse (izahı için *talebim neden reddedilebilir?* bölümüne bakın)
- talebinizi geri çekmiş veya sahipsiz bırakmış olduğunuzu düşünürse.

Ancak, davanızı soruşturmak istemezse, size nedenini söylemelidir.

Eğer Komisyoner davanızı soruşturursa, itiraz tarihinden sonraki dört ay içinde bir karara varmayı amaçlayacaktır. Eğer dava için daha fazla zaman gerekirse, sizi gelişmeden haberdar edecektir. Aynı zamanda sizinle kamu dairesinin bir anlaşmaya varmasına da yardım etmeye çalışabilir.

Son sözü Komisyoner mi söyler?

Bazı çok sınırlı durumlarda Başbakan Komisyoner’in verdiği bir karar bildirimini bozma etkisi olan bir “bakanlık sertifikası” çıkarabilir. Sizin davanızda bu olursa, Komisyoner size söyleyecektir.

Komisyoner nezdinde itiraz edemeyeceğiniz davalar

Esas talebinizin aşağıdakilerden olması halinde İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz edemezsiniz:

- bir savcı
- bazı durumlarda Başsavcı
- İskoçya Bilgi Komisyoneri’nin kendisi. (Bütün diğer kamu dairelerinde olduğu gibi Komisyoner’den de talep ettiğiniz bilgiyi vermeme esas kararını tekrar gözden geçirmesini isteyebilirsiniz, fakat eğer ilk kararının doğru olduğuna karar verirse, itirazınızı daha ileri götüremezsiniz.)

Bu durumlarda, bu kurumların kararına karşı çıkmak için izleyebileceğiniz tek seçenek Yüksek Mahkeme'den hukukî gözden geçirme istemenizdir. Bunu yapmak isterseniz, hukukî danışma almalısınız (*Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakınız.)

İskoçya Bilgi Komisyonu'nun kararından memnun değilsem?

İskoçya Bilgi Komisyonu'nun bir kararından memnun değilseniz, belki konuyu mahkemeye götürebilir ya da İskoçya Kamu Hizmetleri Ombudsmanı nezdinde şikayet edebilirsiniz.

Mahkemelere gitmek

Komisyon'un bir kararına Yüksek Mahkeme nezdinde itiraz edebilirsiniz, fakat sadece kanunî tarafla ilgili olarak, Komisyon'un konu üzerindeki görüşüne katılmadığınız için değil. Kanunî tarafı mesela Komisyon'un bir hukukî terim veya konsepti yanlış tarif ettiği ya da Kanunu veya kendi yetkilerini yanlış yorumladığı olabilir.

İlgili kamu dairesinin de Komisyon'un bir kararına itiraz etme hakkım var, yine kanunî bir yönüyle ilgili olarak.

Eğer davanızı Komisyon'a sevk ederseniz ve o dört ay geçtikten sonra hala itirazınızla ilgili bir karar vermemişse, Yüksek Mahkeme'nin hukukî yönden gözden geçirmesini isteyebilirsiniz. İtiraz veya hukukî gözden geçirmeyi düşünüyorsanız, hukukî danışma almalısınız. (*Daha fazla bilgi ve yardımı nerden alabilirim?* bölümüne bakın)

İskoçya Kamu Hizmetleri Ombudsmanı'na şikayet etmek

İskoçya Bilgi Komisyonu'nun verdiği bir karardan memnun değilseniz, ya da onun veya personelinin kötü hizmet sunduğunu düşünüyorsanız, İskoçya Kamu Hizmetleri Ombudsmanı'na belki şikayette bulunabilirsiniz – *Daha fazla bilgi ve yardımı nerden alabilirim?* bölümüne bakın. Ombudsman sadece halen hem daire hem de İskoçya Bilgi Komisyonu tarafından tam olarak soruşturulmuş bir davayı ele alır. Ombudsman aşağıdaki durumlarda konuya bakmaz:

- bir mahkemeye götürebileceğiniz bir konu (yukarıya bakın)
- genel olarak, Komisyon'un siz katılmazsanız bile almaya hakkı olduğu uygun bir karar.

Çevre Bilgisi görme hakkım nedir?

İstediğiniz bilgi çevreyle ilgiliyse, talebinizle bilgi özgürlüğü kanununa göre değil de ayrı olan Çevre Bilgisi kurallarına göre ilgilenilecektir. Onlara Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamnamesi denir.

Bu nizamnamenin verdiği haklar Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'na göre sahip olduğunuz haklara benzerdir, fakat farkında olmanız gereken önemli farklar da vardır. Bunlar aşağıda izah edilmektedirler.

“Çevre Bilgisi” nedir?

Çevre Bilgisi geniş bir yelpazede konuları kapsar, örneğin:

- hava, su, toprak ve hayvan ve bitki habitatları dahil çevrenin kendisi
- emisyon, radyasyon, gürültü ve diğer kirlilik şekilleri gibi çevreyi etkileyen şeyler
- çevreyle ilgili politikalar, planlar ve kanunlar

Çavresel bilgi örnekleri şunlardır:

- yüzme havuzlarında klorin düzeyleri
- su ve hava kalite test raporları
- genetik olarak değiştirilmiş mahsuller
- kamu binalarındaki klima sistemleri.

Daha fazla Çevre Bilgisi örnekleri için lütfen X. sayfaya bakınız.

Çevre Bilgisini hangi kurumdan isteyebilirim?

Çevre Bilgisi kuralları bu rehberde daha önce tarif edilen bütün İskoçya kamu dairelerine uygulanır (*Hangi kurumlardan bilgi isteyebilirim?* bölümüne bakınız). Aynı zamanda şunlara da uygulanır:

- Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu kapsamındaki İskoçya kamu daireleri tarafından kontrol edilen kamusal çevre hizmetleri sunan herhangi bir kişi veya kurum, ve
- İskoçya'da kamu hizmetleri sunan başka herhangi bir kişi veya kurum.

Yani belki çöp atma, su, enerji ve ulaşım gibi hizmetler sunan özel kurumlar, şirketler veya kamu-özel ortaklıklardan da bilgi alabilirsiniz.

Çevre Bilgisini nasıl isterim?

Çevre Bilgisi için yazılı talepte bulunmanız gerekmez. Bilgiye sahip olan kuruma telefon ederek veya oraya gidip, ihtiyacınız olanı personelden birinden talep edebilirsiniz. Aynı zamanda talebinizi email, mektup veya tercih ederseniz herhangi başka bir format ile de gönderebilirsiniz.

Eğer hem genel hem de Çevre Bilgisi istemek isterseniz, talebinizi yazılı olarak yapmanız gerekir. Talebinizi alan kurum onunla Çevre Bilgisi kuralları veya Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'na göre ilgilenmesi gerekip gerekmediğine karar verecektir.

Bunun dışında, Çevre Bilgisi isteme kuralları diğer bilgi türleri ile aynıdır. Talebinizi alan kurumdaki personelin size ihtiyacınız olan bütün yardım ve danışmaları vermesi gerekir. *Nasıl bilgi isterim?* bölümüne bakınız.

Çevre Bilgisi için bir talepte bulunduktan sonra ne olur?

Kurumun mümkün olduğunca çabuk talebinize cevap vermesi gerekir, fakat çoğu durumda bunu 20 iş günü içinde yapmalıdır.

Ne zaman 20 günden fazla beklemem gerekebilir?

Büyük miktarlarda materyal içeren bilgi için kompleks bir talepte bulunmuşsanız, kurumun 40 iş gününe kadar yanıt vermesine izin verilir. Bilgiyi sunmak 20 iş gününden fazla sürecekse, kurumun talebinizi aldıktan sonraki 20 iş günü içinde size bildirmesi gerekir.

Ne tür cevap bekleyebilirim?

20 iş gününden sonra (mektupların ulaşması için üç gün tanımayı unutmayın), normal olarak aşağıdakilerden birini almış olacaksınız:

- İsteddiğiniz bilginin tümü

- Kurumun size bilgiyi sunmadan önce bilgi için kuruma bir ücret ödemeniz gerektiğine dair yazılı bir bildirim –*Bilgiyi almak bana neye mal olur?* bölümüne bakın.
- Ret – aşağıda *Çevre Bilgisi talebim neden ret olabilir?* bölümüne bakın
- Hiç cevap verilmemesini ret olarak kabul etmeniz gerekir – *Bilgi talebime verilen cevaptan memnun olmazsam ne olur?* bölümüne bakın.
- Bilginin bir kısmı – *Göremeyebileceğim bilgi var mı?* bölümüne bakın.

Çevre Bilgisi talebim neden reddedilebilir?

Bilgi genellikle talep üzerine verilmeli, fakat bazı durumlarda talebiniz reddedilebilir.

Aşağıdaki durumlarda kurumun talebinizi ret etmesine izin verilir:

- Bilgi Çevre Bilgisi (İskoçya) Nizamname kapsamında değildir – aşağıda *Göremeyebileceğim Çevre Bilgisi var mıdır?* bölümüne bakınız.
- Kurum istediğiniz bilgiye sahip değildir.
- Bilgiyi bulmak veya hazırlamak makul olmayan bir miktarda çalışmaya sebep olur ve kurumun hizmetlerini aksatır.
- Talebiniz çok genel olup, bilginin saptanmasına olanak vermemekte ve kurum size danışma ve yardım sunmak için elinden geleni yapmıştır.

Çevre Bilgisi almanın bana masrafı ne olur?

Aşağıdaki durumlarda sizden ücret alınmaması gerekir:

- kamu kayıtlarına bakmak
- kurumun binasında veya bir bilgi hizmeti merkezinde bilgiye bakmak.

Başka herhangi bir durumda, kurum bilgiyi ücretsiz sunmak ile makul bir ücret karşılığı sunmak arasında tercih yapabilir. Ücret alınacaksa, kurumun aşağıdakileri açıkça (örneğin bir broşürle veya kurumun web sitesinde) belirtmesi gerekir:

- ne zaman ücret alınabilir

- ne zaman ücretten feragat edilebilir
- ne zaman ücretin peşin ödenmesi gerekir.

Kurumun bilgiyi sunmak için sizden maliyetinden fazla ücret almaması gerekir.

Ücretin makul olmayan bir şekilde yüksek olduğunu hissediyorsanız, kurumun tekrar bakmasını isteyebilirsiniz. Eğer tekrar gözden geçirmeden sonra, hala çok fazla olduğunu hissediyorsanız, İskoçya Bilgi Komisyoneri nezdinde itiraz edebilirsiniz. *Çevre Bilgisi talebime verilen cevaptan memnun değilsem?* bölümüne bakın.

Göremeyebileceğim Çevre Bilgisi var mıdır?

Çevre Bilgisi kuralları kapsamına giren kurumlardan bütün Çevre Bilgisi kayıtlarını almaya genel olarak hakkınız vardır. Ancak, eğer kurum onu size vermenin gerçek zarara neden olacağına inanırsa, belirli durumlarda Çevre Bilgisi size verilmeyebilir. (Kurum size gönderdiği mektubunda buna **“gerçeğe dayalı önyargı”** diyebilir.) Bu türden muafiyet aşağıdaki türden bilgileri kapsayabilir:

- uluslararası ilişkiler, savunma, ulusal güvenlik ve kamu güvenliğiyle ilgili bilgi
- yargı süreci, birinin adil bir yargılanma görebilmesi veya bir İskoç kamu dairesinin cezaî veya disiplin doğasında bir soruşturma yürütebilmesiyle ilgili bilgi
- ticarî değerinde veya gizli tutulması gereken bilgi
- duyarlı çevrelerle ilgili detaylı bilgiler içermektedir, örneğin bir yırtıcı kuşun yuvasının yeri veya bilgiyi vermenin zarara veya kirlenmeye yol açabileceği durumda
- süre giden araştırmadan dolayı halen tamam değildir.

Ancak, bu istisnalardan birinin kapsamına giren bilgiyi sunup sunmamaya karar verirken, kurumun onu gizli tutmanın mı yoksa kamuya açmanın mı daha fazla "kamu yararına" olduğuna karar vermesi gerekir. Bu kararı nasıl verdikleriyle ilgili daha fazla bilgi için X. sayfaya bakın.

Talebiniz reddedilirse, kurumun size hangi muafiyetin uygulandığını düşündüklerini söylemesi gerekir. Aynı zamanda size neden bilgiyi sır olarak tutmanın açıklamadan daha fazla kamu yararına olduğunu düşündüklerini de söylemelidirler. Bu kararın nedenlerini izah etmesi gerekir. Sırf bilginin kapsam dışı olabileceğini düşündüğünüz için vazgeçmemeniz gerekir. Bilgi kapsam dışı kurallarından birine dahil olsa bile, kurum yine de tümünü veya bir kısmını almanıza izin vermek isteyebilir.

Eğer talebiniz açıklanabilen ve kapsam dışı bilginin bir kombinasyonu için ise, kurum mümkün olduğu yerde, kapsam dışı kalan bilgiyi kaldırıp geri kalanını size vermelidir. Bilgi çıkarırsa, kurum yine de onu çıkarmanın nedenlerini izah etmelidir.

Çevreye yönelik emisyonlarla ilgili bilgi özel bir durumdur. Bilgi normalde mesela ticarî olarak gizli olduğu için size verilmezse bile, talep üzerine kurumun onu vermesi gerekir.

Çevre Bilgisi talebime verilen cevaptan memnun olmazsam?

Size cevap vermezse ya da talebinizle ilgilenme şeklinden memnun olmazsanız (örneğin aşağıdaki şekillerde), kurumdan kararını tekrar gözden geçirmesini isteyebilirsiniz:

- bilgiyi size vermeyi reddederek
- müsaade edilen sürede size cevap vermeyerek
- bilginin kapsam dışında olduğunu iddia ederek
- talep etmek için size danışma ve yardım sunmayarak
- sizden makul olmadığını düşündüğünüz bir ücret isteyerek.

Tekrar gözden geçirmeden sonra hala cevabından memnun değilseniz, itiraz edip İskoçya Bilgi Komisyoneri'nin bir karar vermesini isteyebilirsiniz. Tekrar gözden geçirme ve itiraz etme prosedürleri *Cevaptan memnun olmazsam ne olur?* bölümünde tarif edilmektedir?

Komisyoner istediğiniz bilgiyi almaya hakkınız olduğuna katılırsa, kuruma onu size vermesini emredecektir. Ancak, Komisyoner kurumun bilgiyi size vermeyi reddermekte haklı olduğuna da karar verebilir. Komisyoner'in bir kararına kanunî tarafıyla ilgili olarak Yüksek Mahkeme nezdinde itiraz edebilirsiniz – belki Şikayette bulunabilirsiniz – *Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim? İskoçya Bilgi Komisyoneri'nin verdiği bir karardan memnun değilsem?* bölümüne bakın. Çevre Bilgisi talepleri için izleyebileceğiniz bir itiraz yolu daha vardır, Avrupa Adalet Divanı. İtiraz etmeyi düşünüyorsanız, hukukî danışma almalısınız. (*Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?* bölümüne bakınız)

Daha fazla bilgi ve yardımı nereden alabilirim?

İskoçya'da bilgi özgürlüğü hakkında daha fazla bilgi, danışma ve yardım için İskoçya Bilgi Komisyoneri'nin Ofisiyle ilişki kurun:

The Office of the Scottish Information Commissioner

Kinburn Castle

Doubledykes Road

St Andrews

Fife KY16 9DS

Tel: 01334 464610

Faks: 01334 464611

E-mail: enquiries@itspublicknowledge.info

<http://www.itspublicknowledge.info>

Birleşik Krallık'ta bilgi özgürlüğü ve veri koruma (sizin hakkınızdaki bilgilerle ilgili) hakkında daha fazla bilgi, danışma ve yardım için Bilgi Komisyoneri'nin Ofisiyle ilişki kurun:

The Office of the Information Commissioner

Wycliffe House

Water Lane

Wilmslow SK9 5AF

Genel soruşturmalar:

Tel: 01625 545 700

Faks: 01625 524 510

Veri Koruma Yardım Hattı: 01625 545 745

E-mail: mail@ico.gsi.gov.uk

<http://www.informationcommissioner.gov.uk>

ya da **BK Bilgi Komisyoneri'nin İskoçya'daki Ofisi:**

The Office of the Information Commissioner – Scotland

28 Thistle Street

Edinburgh EH2 1EN

Tel/faks: 0131 225 6341

E-mail: scotland@ico.gsi.gov.uk

Hakkımdaki kayıtlar nelerdir? kişisel bilgiye erişme haklarınız üzerine pratik bir rehberdir. Broşür olarak İskoçya Tüketici Konseyi'nden tedarik edilebilir:

The Scottish Consumer Council

Royal Exchange House

100 Queen Street

Glasgow G1 3DN

Tel: 0141 226 5261

Minikom: 0141 226 8459

Faks: 0141 221 0731

E-mail: scc@scotconsumer.org.uk

<http://www.scotconsumer.org.uk>

ya da pdf dosyası olarak çevrim içi indirilebilir, şuradan:

<http://www.scotconsumer.org.uk/publications/book-guid/gpwomr.pdf>

The Scottish Public Services Ombudsman (İskoçya Kamu Hizmetleri

Ombudsmanı detaylı bilgi için 28. sayfaya bakın)

4 Melville Street

Edinburgh

EH3 7NS

Tel: 0870 011 5378

Faks: 0870 011 5379

E-mail: enquiries@scottishombudsman.org.uk

<http://www.scottishombudsman.org.uk>

İskoçya kamu daireleri

Bilgi Özgürlüğü (İskoçya) Kanunu'nun kapsadığı İskoçya kamu dairelerinin bir listesini buradan bulabilirsiniz:

<http://www.itspublicknowledge.info>

Engelli insanlar ve hakları

Engelliyseniz, Engellilik Hakları Komisyonu (DRC) hukukî haklarınız konusunda danışma ve bilgi sunabilir.

DRC Yardım Hattı

FREEPOST MID02164

Stratford upon Avon

CV37 9BR

Telefon: 08457 622 633

Metin telefonu: 08457 622 644

(Pazartesi'den Cuma'ya kadar 08.00 - 20.00 arasından herhangi bir zamanda bir operatörle konuşabilirsiniz.)

Email: DRC'nin web sitesindeki email formlarından birini kullanın:

<http://www.drc-gb.org/contactus.asp>